



Maică-mea m-a conceput într-o seară din 1968, pe o masă din barul singurului cinematograf din oraș. La doar câteva trepte mai sus, în spatele draperiei de catifea roșie, uzată, de la balcon, plasatoarea căska, jucându-se cu lanterna, cu coatele sprijinite deasupra alveolelor spătarelor prăfuite ale ultimului rând, scormonind cu unghiile în lemnul balustradei și aruncând, în întuneric, cu așchii minuscule în capetele oamenilor orașelului. Pe ecranul de deasupra lor rula filmul *Sărmana vacă*, cu Terence Stamp, un actor cu o asemenea aură divină, încât mama, care era tânără, șic, suplă și impetuoasă, și care vedea filmul pentru a treia oară în acea săptămână, se ridică, lăsând scaunul să se trântască, se înghesui printre picioarele oamenilor de pe rândul respectiv, o porni pe culoarul neîngrijit spre ieșire, trecu printre draperii și ieși la lumină. Barul era gol, cu excepția băiatului care ridica scaunele pe mese. Tocmai închidem, îi spuse. Mama, care mai clipea încă din cauza luminii, coborî cu grijă scările roșii uzate. Luă scaunul pe care băiatul îl avea în mână și îl așeză pe podea, așa cum era, cu picioarele în sus. Își scoase pantofii. Își descheie haina. În spatele casei de marcat, portocalele pe jumătate scufundate în zeamă se învârteau în mașina de suc; depunerile de pe fundul vasului se tot vânturau în sus și iar se lăsau. Scaunele de pe mese își țineau în aer picioarele țepene; firimiturile de prăjitură împrăștiat pe

mochetă așteptau pasive apropierea furtunului de aspirator. În jos treptelor maiestuoase care dădeau în stradă, scări pe care urma să coboare și mama în câteva minute, cu ciorapii de nailon calzi îndesați în buzunarul hainei și cu pantofii legându-i într-o mână, de baretele de la spate, Julie Andrews și Christopher Plummer îi zâmbeau din rame exact așa cum o vor face și cinci ani mai târziu, palizi și supereleganți, demodați de mai bine de o decadă, învăluți de flăcările care urmau să-i mistuiască atunci când un tânăr proiecționist (care fusese dat afară pe nedrept după părerea lui; direcția angajase un nou proiecționist când cel vechi murise) stropise clădirea cu un bidon de gaz și aruncase mucul de țigară pe jos. Ce se alesese de fotoliile scumpe de la balcon, unde fumatul era interzis? Se făcuseră scrum. Iar stalurile mirosind a piele? Duse și ele. Draperiile de catifea, candelabrul rotund de sticlă? Cenușă purtată de vânt, o spuză de minuscule licăriri suflată pe fața istoriei locale. Ziarele de a doua zi fuseseră implacabile – accident. Proprietarul cinematografului solicitase suma de asigurare și vânduse terenul și ruinele clădirii unui depozit de mărfuri angro, numit, destul de lipsit de imaginație, Mackay's Cash and Carry. Dar în acea noapte din 1968, în barul pe cale să se închidă, vocile de dincolo de pereți mai vibrau încă de sunetul iubirii moderne. Muzica încă se mai avânta, nu se știe de unde. Chiar înainte de scena în care jechoșii pun laba pe Terence Stamp și îl pun la locul lui, ea și-a încrucișat picioarele la spatele lui, iar tata, surprins, s-a împins gemând în ea, oferindu-i la modul propriu milioane de posibilități din care ea a ales doar una.

Bună!

Eu sunt Alhambra, numită astfel după locul în care am fost concepută. Credeți-mă. Așa a fost să fie.

De la mama: grație în situații-limită, avantaje de pe urma aerului misterios, știința de a obține ce vreau. De la tata: cum să dispar, cum să nu exist.



lucrurilor – când este

începutul, mai exact? Astrid Smart este cea care vrea să știe. (Astrid Smart. Astrid Berenski. Astrid Smart. Astrid Berenski.) 5.04 a.m. pe ecranul ceasului cu radio de calitate îndoielnică. Dar de ce spun oamenii întotdeauna că acum începe ziua? De fapt, începe la o fracțiune de secundă după miezul nopții. Dar se presupune că începe doar la răsăritul soarelui; de fapt, întunericul este încă noaptea dinainte și nu e dimineată până nu e lumină, deși, în realitate, se făcea dimineată de îndată ce trecea fie și o fracțiune de secundă peste douăsprezece, ca în acel experiment în care divizezi mereu distanța dintre pământ și mingea care este aruncată pentru a demonstra, spune Magnus, că mingea nu atinge niciodată pământul în mod real. Ceea ce e o prostie, deoarece bineînțeles că mingea atinge pământul, altfel cum ar sări, n-ar avea din ce să sară, dar știința poate într-adevăr să demonstreze că nu sare.

Astrid filmează răsărituri. Aici nu e nimic altceva de făcut. Satul e o fundătură. O poștă, un restaurant indian vandalizat, o tarabă cu cartofi prăjiți, un mic magazin care nu e niciodată deschis, un loc special pentru traversarea rațelor. Da, rațele au chiar un semn de circulație special! Mai e un depozit de canapele numit Sofa – E-Bine-Așa. E demoralizant. Există o biserică. Și biserica are propriul semn de circulație. Biserica și rațele sunt singurele evenimente locale, iar casa asta e maghernița supremă. Calitate îndoielnică. Nimic n-o să se întâmple aici în toată vara asta de calitate îndoielnică.

Acum are o serie de nouă răsărituri pe mini-caseta video din Sony-ul ei digital. Joi, 10 iulie 2003, vineri, 11 iulie 2003, sâmbătă 12, duminică 13, luni 14, marți 15, miercuri 16, joi 17 și azi, vineri 18. Dar e greu să-ți dai seama exact când e răsăritul. Tot ce apare pe ecranul camerei este lumea de afară care devine tot mai vizibilă. Să însemne asta oare că începutul e legat de capacitatea de a vedea? Că ziua începe de îndată ce te trezești și deschizi ochii? Deci când Magnus se trezește după-amiază și lumea începe să-l audă mișcându-se prin camera care îi aparține în maghernița asta de casă – calitate inferioară, înseamnă că ziua e abia pe cale să înceapă? Începutul e oare diferit pentru fiecare individ? Sau poate că începuturile se tot întind înainte pe tot parcursul zilei? Sau poate că se întind înapoi? Pentru că, de fiecare dată când deschizi ochii, există un moment premergător în care i-ai închis, apoi un alt moment înaintea aceluia în care i-ai deschis, și mergând tot mai în urmă, trecând prin toate momentele de somn, de trezire și altele obișnuite, precum clipitul, spre acea primă deschidere a ochilor, care are loc cam în momentul în care te naști.

Astrid își aruncă adidașii pe podea. Se așază încetșor de-a curmezișul oribilității aleia de pat. Sau poate că începutul este chiar mult mai în urmă, când te afli în pânțele, sau cum i s-o zice. Sau poate că adevăratul început este când abia te formezi ca ființă, când se formează pentru prima dată materia moale din care sunt făcuți ochii, care se modelează în interiorul materiei mai dure care devine capul, *i.e.*¹ propria țeastă.

Își plimbă degetul pe curba osoasă de deasupra ochiului stâng. Ochii se potrivesc spațiului în care stau ca și cum sunt făcuți unul pentru altul, ochiul și spațiul. Ca în piesa pe care a văzut-o cu omul ai cărui ochi erau scoși: oamenii de pe scenă îl întorceau ca publicul să nu vadă, apoi îl răsuceau cu scaunul, și el își acoperea fața cu palmele, iar când și le îndepărta, avea mâinile pline de o chestie roșie, care se întindea de jur împrejurul orbitelor.

Era o demență. Era gem sau ceva asemănător. Fiicele lui i-o făcuseră, sau poate fiii. Una dintre tragediile lui Michael. Era totuși destul de bună. Da, tocmai, pentru că la teatru se ridică o cortină și știi că e începutul, pentru că, evident, s-a ridicat cortina. Și modul în care se sting luminile, publicul devine tăcut, și imediat cortina se ridică, iar aerul... dacă stai chiar lângă scenă, poți chiar să simți, un miros diferit, al unui alt aer, cu fragmente de praf și chestii ce se agită prin el. Ca atunci când Michael și mama ei o făcuseră să meargă la cealaltă tragedie care era complet demență, despre o femeie care se dăduse și își omoară copiii, dar, înainte de a o face, îi trimite, doi băieți, chiar că erau mititei, în afara scenei, iar ei chiar vin în sală și umblă printre spectatori, mama le dăduse haine îmbibate cu otravă etc. ca să le dea prințesei cu care tatăl lor urma să se căsătorească în locul ei, iar ei se duc la o casă sau un palat, undeva în spatele publicului, asta nu se întâmplă pe scenă, nu se întâmplă nicăieri decât în poveste, adică în capul tău, dar, chiar dacă știi că nu se întâmplă, știi că-i doar o piesă, chiar și așa, undeva în spatele tău prințesa tot își pune hainele otrăvite și moare de o moarte îngrozitoare. Ochii i se topesc în orbite, iar ea iese alergând de parcă teroriștii ar fi contaminat o garnitură de metrou. Plămânii i se topesc și

Astrid cască. Îi e foame.

De fapt, moare de foame.

În realitate, mai sunt ore bune până la ceva ce ar semăna a mic dejun, și asta doar dacă ar vrea să mănânce ceva în maghernița asta neigienică.

Ar putea să adoarmă iar. Dar, ca de obicei și în mod ironic, este complet trează. Afară acum e lumină de-a binelea; poți vedea la kilometri distanță. Doar că nu e nimic de văzut aici; copaci, și câmpuri, și chestii dintr-astea.

5.16 a.m. afișat pe ecranul ceasului cu radio de calitate îndoielnică.

Chiar că e trează.

Ar putea să se scoale și să se ducă să filmeze vandalismul. Azi o va face cu siguranță. Mai târziu se va duce la restaurant și-l va întreba pe indian dacă are ceva

¹ Prescurtare de la latinescul *id est* – „asta este“, „adică“ (n.red.)

împotrivă. Sau poate că va filma fără să știe el, în caz că spune nu. Dacă s-ar duce chiar acum, nimeni n-ar fi pe-acolo și ar putea s-o facă. Dacă ar fi cineva treaz prin jur (nimeni n-o să fie, pe o rază de câțiva kilometri nu este nimeni treaz în afară de ea, dar, dacă ar fi, să zicem că ar fi), ar gândi doar ah! uite o fetiță de doisprezece ani care se joacă de-a filmatul cu o cameră video. Ar observa probabil ce marcă bună de cameră are, asta dacă ar ști ceva despre camere. Ea le-ar spune, dacă ar întreba-o, că e doar în vizită pe perioada verii (adevărat), că filmează peisaje (adevărat) sau că o face pentru un proiect școlar (ar putea fi adevărat) despre diferite clădiri și utilitatea lor (destul de bine). Iar apoi, când ar ajunge acasă, pe mini-caseta ei video ar putea exista dovezi vitale și, la un moment dat, în investigația asupra vandalizării, o autoritate își va aminti și va spune oh! fata aia de doisprezece ani cu camera era acolo, poate că a filmat ceva care e cu adevărat elementul crucial al anchetei noastre, și vor veni, și vor ciocăni la ușă, dar, dacă nu vor mai fi aici în timpul verii, dacă au și plecat deja acasă, unele anchete durează destul de mult timp, ei bine, atunci autoritățile îi vor lua urma acasă cu computerele lor, căutând numele lui Michael sau întrebând proprietarii acestei case – calitate îndoielnică și, datorită ei, lucrurile vor fi în final îndreptate, și misterul legat de cine e responsabil de vandalizarea localului Curry Palace va fi într-adevăr rezolvat.

Acesta este un loc esențial. Mama ei tot repetă asta, o tot spune în fiecare seară. Nu par să fie prea mulți oameni aici în vacanță, indiferent cât de multă esență are locul ăsta, poate pentru că nu e încă vremea vacanței, oficial. Oamenii din sat se ocupă mult cu privitul, chiar dacă Astrid nu face nimic, doar se plimbă. Chiar și când nu-și folosește camera. Dar e vreme frumoasă. Are noroc că nu e la școală. Soarele a apărut în majoritatea răsăriturilor pe care le-a filmat. Așa e într-o vară bună. În trecut, înainte să se nască ea, verile erau mai bune, erau veri splendide tot timpul, din mai până în octombrie, se pare. Trecutul aparține unui alt secol. Probabil că, dintre oamenii din această casă de acum – mama ei, Magnus,

ea însăși, Michael –, ea va fi persoana care va trăi cel mai mult în noul secol. Ei aparțin mai mult vechiului secol decât ea. Pe de altă parte, viața ei s-a petrecut cu preponderență în vechiul secol, dar procentual și-a trăit un sfert din viață în noul secol (dacă o pornești din 2001 și consideri că următoarele șase luni din an au și trecut deja). Ea personal este 25 la sută nouă și 75 la sută veche. Magnus a trăit trei ani din șaptesprezece, deci asta face... Astrid socotește. Magnus este 17 la sută nou, 83 la sută vechi. Deci ea e cu opt procente mai nouă decât Magnus. Mama ei și Michael se situează cu mult în urmă, având un procentaj semnificativ mai mic de nou și un procentaj semnificativ mai mare de vechi. Va calcula mai târziu. Acum nu-și permite o asemenea bătaie de cap.

Se foiește în patul de calitate îndoielnică. Patul de calitate îndoielnică scârțâie tare. După scârțâitură aude liniștea din restul casei. Toți dorm. Nimeni nu știe că ea e trează. Nimeni treaz. Nimeni deștept. Deșteptul sună a personaj dintr-o poveste din vechime. Astrid în anul 1003 î.C. (înainte de Celebritate) se duce în codrul unde Nimeni Deșteptul, care este, de fapt, de viță nobilă și rege, dar, în mod neașteptat, a ales să fie un Nimeni și să aibă o viață simplă, trăiește într-o colibă, nu, o peșteră și răspunde la întrebările locuitorilor comunității care, de la zeci de kilometri distanță, vin să-l audă pe el (cel mai probabil un el, pentru că, dacă ar fi fost o ea, ar fi fost în mănăstire sau arsă). Cei care vor răspunsuri la diverse chestii trebuie să bată la ușa peșterii, mă rog, în lespedea de afară, ea ia de jos o piatră și o ciocnește de alta, așa îi dă de știre lui Nimeni Deșteptul că îl așteaptă cineva. Ți-am adus un dar, strigă Astrid spre întunericul peșterii. A adus în dar croasanți. Probabil că în codru nu poți să faci rost de un croasant cumsecade, ca și aici, de altfel. Și Michael, și mama ei s-au tot plâns de lipsa croasanților de când au ajuns în satul ăsta de calitate îndoielnică, ceea ce e atât tipic pentru ei, cât și ironic, de vreme ce tocmai ei au vrut să vină aici și i-au silit pe Magnus și pe ea să vină ca să devină și mai ciudată și mai ca nimeni alta, mai mult decât era presupus că este ea deja, deși, cu puțin

noroc, până la începerea școlii, în septembrie, Lorna Rose, Zelda Howe și Rebecca Callow vor uita că fusese retrasă de la școală cu două luni mai devreme.

Astrid se concentrează să și le alunge din minte. Se află la ușa peșterii. Duce niște croasanți. Nimeni Deșteptul este încântat. Îi face semn lui Astrid să înainteze.

Privirea lui își trimite lumina spre ea prin întunericul peșterii; e bătrân și înțelept; are o expresie paternă întipărită în privire. Răspunde-mi la întrebare, o, preaînțeleptule prevestitor, începe Astrid.

Asta e tot ce poate spune, pentru că nu are o întrebare. Nu știe nici ce să-l întrebe, nici pentru ce. Nu-i vine în gând nici o întrebare, nici una pe care să-și permită să și-o spună sie înseși în cuvinte reale, în sinea ei, darămite cu voce tare, unui om complet străin, chiar și unui străin inventat de ea.

(Astrid Smart. Astrid Berenski.)

Se ridică în capul oaselor. Își ia camera și o răsuțește în mâini. Îi închide ecranul, scoate caseta cu începuturile, o pune în cutiuța ei și o așază pe masă. Pune în schimb caseta fără începuturi. Se culcă pe spate și apoi se întoarce pe burtă. Până când vor pleca de aici, va avea șaizeci și unu de începuturi, depinde de plecarea lor acasă vineri, sâmbătă sau duminică. Șaizeci și unu minus nouă, adică măcar încă vreo cincizeci și două. Astrid oftează. Oftatul se aude prea tare. Aici nu e zgomot de trafic. Probabil că lipsa zgomotului o ține trează. E complet trează. Într-un minut se va duce și va filma vandalizarea. Își închide ochii. Se găsește într-o alună; începe perfect în interior, de parcă s-ar fi născut acolo. Pe cap coaja îi vine ca o cască. I se potrivește pe rotunjimile genunchilor. Este complet învaluită. Nimeni altcineva nu poate intra acolo. Apoi începe să-și facă griji de cum va respira, de vreme ce aluna e perfect etanșă. Începe să-și facă griji și de cum mai respiră acum. Evident că în alună este o cantitate limitată de aer, dacă e și asta. Apoi începe să-și facă griji că Lorna Rose, Zelda Howe și Rebecca, dacă ar afla vreodată că i-a trecut prin cap gândul că se află într-o alună, ar crede-o și mai ridicolă, și mai de dus la balamuc.

Lorna Rose și Zelda Howe fac o partidă de tenis pe un teren public din parc. Astrid trece pe acolo cu Rebecca. Rebecca și Astrid sunt încă prietene. Lorna Rose aleargă spre gard și le spune lui Astrid și Rebeccai să vină și să joace pe terenul de lângă cel pe care joacă ea cu Zelda, și apoi câștigătoarele să joace una cu alta, ca să vadă care e mai tare dintre ele patru. Astrid se uită la terenul pe care ar trebui să joace cu Rebecca. Suprafața e plină de cioburi de sticlă. E gata să zică nu, dar Rebecca spune da. Dar uită-te la cioburi, spune Astrid, pentru că e o nebulie. Lașo, zice Zelda Howe. Știam eu că n-ai s-o faci. Ele puseseră cioburile acolo special, ca s-o încerce. Dacă vrei să joci pe cioburi, ești o proastă, îi spune Astrid Rebeccai. Rebecca intră pe teren și calcă pe cioburi, sfărâmându-le. Vine un om. E unul dintre tații lor. Are de gând să-i spună de cioburi, dar, înainte de a putea s-o facă, omul le cheamă pe toate la gard, cu excepția ei, și rupe în patru o tabletă de ciocolată Cadbury cu fructe și nuci. Le dă câte o bucată fiecareia. Se uită să vadă dacă omul mănâncă el însuși cea de-a patra bucată, dar nu-i poate distinge fața, e prea departe. Dar ea are ceva în mână. E camera. Dacă va prinde totul pe casetă, va putea să arate cuiva ce se întâmplă. Dar nu poate ridica aparatul. E prea greu. Brațul refuză să se miște. Sună un clopoțel la mare distanță. E acasă. Nu e nimeni acasă decât ea. Holul e mare și pustiu ca un deșert. Astrid îl traversează în goană, ca să răspundă la ușa. Holul parcă nu se mai termină. Când ajunge la ușa, e cocoșată de oboseală, nu mai poate respira și se teme că oricine o fi fost dincolo de ușa a și plecat, pentru că ea întârziase atât. Deschide ușa. În ușa stă un bărbat. Nu are față. Nu are nas, nici ochi, nimic, doar piele simplă. Astrid e îngrozită. Mama va fi furioasă pe ea. Din vina ei este el aici. Nu poți să intri, încearcă ea să-i spună, dar nu are aer. Nu suntem aici, spune dintr-o suflare. Suntem în vacanță. Pleacă. Încearcă să închidă ușa. Din piele apare o gură și un huruit uriaș pornește din ea, de parcă s-ar afla prea aproape de un avion. Împinge ușa înapoi. Deschide ochii și se rostogolește din pat direct în picioare.